

Дата: 30.01.2023

Група: М-1

Предмет: Фінанси підприємств та бухгалтерський облік

УРОК 5

ТЕМА: «Розрахункові й касові операції»

МЕТА:

- Вивчити основи організації грошових розрахунків
- Розвинути знання про організацію грошових розрахунків
- Виховати професійні навички та знання, повагу до обраної професії

У процесі купівлі-продажу товарів, надання послуг, а також виконання різного роду зобов'язань у грошовій формі відбуваються різноманітні розрахунки та платежі. Платежі також здійснюються за розподілу й перерозподілу грошових коштів. Сукупність усіх платежів створює грошовий оборот.

Грошовий оборот — це виявлення сутності грошей у русі. Він охоплює процеси розподілу й обміну. На обсяг і структуру грошового обороту на підприємстві справляють вплив стадії виробництва та споживання. Тривалий виробничий процес, який потребує збільшення виробничих запасів, призводить до збільшення платежів, пов'язаних з їх придбанням. Зростання трудомісткості продукції збільшує платежі, пов'язані з оплатою праці. Прямі і зворотні зв'язки між виробництвом і споживанням здійснюються через стадії розподілу й обміну за допомогою грошового обороту.

Особливе місце займає грошовий оборот у процесі реалізації продукції. За товарного виробництва продукт окремого виробника, призначений для споживання іншим суб'єктом господарювання, може дійти до споживача і дати право виробнику на отримання іншого продукту тільки після його оплати. Під час реалізації перевіряється відповідність між обсягом і структурою виробництва та суспільною потребою в них.

Ринковим відносинам властивий вільний рух товарів, послуг, капіталу і ресурсів. Саме цей момент треба враховувати, розглядаючи рух товарів і пов'язаний з ним оборот грошей.

Оборот грошей супроводжує обмін товарів і послуг, коли здійснюється оплата за товар і гроші переходять від покупця до продавця. У загальній грошовій масі розрізняють активні гроші, що в кожний даний момент беруть участь в обороті, і пасивні (кошти на рахунках суб'єктів господарювання, громадських організацій, кошти населення, інші фонди накопичення і зберігання), що є лише потенційним платіжним засобом. Отже, маса грошей, яка перебуває в обороті, завжди буде меншою за загальну кількість грошей на суму грошових фондів накопичення і зберігання. Останні постійно залучаються в активний грошовий оборот.

Маса грошей, яка перебуває в обороті, має дві форми: готівкову і безготівкову.

Розмежування грошового обороту на безготівковий і готівковий стає інструментом регулювання об'єкта грошового обороту — грошової маси.

Більша частина грошового обороту припадає на безготівковий оборот, який охоплює всі сфери господарських відносин підприємств і організацій, банківських і фінансових установ, населення.

Грошовий оборот на кожному підприємстві пов'язаний з такими напрямками:

- забезпечення процесу виробництва (закупівля сировини, матеріалів, комплектуючих, виплата заробітної плати);
- реалізація продукції (робіт, послуг), тобто відшкодування витрат і формування доходів;
- сплата податків, обов'язкових відрахувань і зборів;
- забезпечення спільної діяльності підприємств;
- отримання і погашення кредитів і сплата відсотків за кредит кредитним установам.

Таке групування пов'язане з різною економічною сутністю названих розрахунків, документооборотом, видами й методами фінансового та банківського контролю.

Безготівковий грошовий оборот повністю здійснюється через банківські установи, що в них відкрито рахунки суб'єктів підприємницької діяльності.

Від правильної організації грошових розрахунків у цілому залежить оперативність їх здійснення, а відтак і фінансовий стан суб'єктів господарювання.

Одним із головних факторів нормалізації розрахунків у народному господарстві є запровадження єдиних розрахункових правил, які визначаються відповідними нормативними актами. До нормативної бази, яка регламентує розрахункові відносини належать: Господарський кодекс, Закон України “Про банки і банківську діяльність”; інструкції Національного Банку України “Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті”, «Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах», “Про ведення касових операцій у національній валюті України” тощо. Питання розрахунків регламентується окремими листами Національного Банку України та низкою інших нормативноправових актів. Готівкові розрахунки – це грошові розрахунки у формі готівкових грошей між підприємствами, підприємцями і фізичними особами за реалізовану продукцію, товари, виконані роботи і надані послуги, а також за операції, які безпосередньо можуть бути не пов'язані з реалізацією продукції. У відповідності з чинним законодавством нині підприємства мають право застосовувати готівкові розрахунки між собою, підприємцями і фізичними особами як за рахунок коштів, одержаних з кас банків, так і за рахунок готівкової виручки. Необхідно зазначити, що готівкові розрахунки проводяться через касу підприємства з обов'язковим веденням касової книги і використанням прибуткових і видаткових касових ордерів, касових і товарних чеків, розрахункових квитанцій, які підтверджують факт продажу товарів чи надання послуг, а також рахунків-фактур, договорів, накладних, актів тощо. Обсяг готівкової виручки

одного підприємства з іншим обмежується нормативно-правовими актами і не може бути більшим 10 тисяч гривень протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами. Але більшість розрахунків підприємства здійснюють у безготівковій формі. Безготівкові розрахунки – це грошові розрахунки, які здійснюються за допомогою записів на рахунках банків і полягають у списанні грошових коштів з рахунка платника та переказуванні їх на рахунок одержувача коштів. У процесі проведення безготівкових розрахунків відбувається перерахування певної суми коштів з рахунків платників на рахунки одержувачів коштів, а також перерахування банками за дорученням підприємств і фізичних осіб коштів, внесених ними готівкою в касу банку, на рахунки одержувачів коштів. Ці розрахунки здійснюються банком на підставі розрахункових документів на паперових носіях чи в електронному вигляді. Безготівкові розрахунки поділяються на міжбанківські та міжгосподарські, які обслуговують, відповідно, відносини між банками та між клієнтами банків

Домашнє завдання:

- **Читать:** 8) р.2
- Законспектувати матеріал уроку. Для зворотного зв'язку використовувати e-mail **2573562@ ukr.net**